

ภาคผนวก

รูปแบบ/กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กรเปรียบเทียบ

รูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเปรียบเทียบ ที่ได้ดำเนินการนั้นมีมากมาย ซึ่งผู้ศึกษาขอเสนอตามรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบ

รูปแบบของการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเปรียบเทียบ ทั้ง 3 องค์กร สามารถจำแนกตามประเภทงานของความรับผิดชอบต่อสังคม (สถาบันไทยพัฒนา, สืบค้นเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2551) ได้ดังนี้

1.1. CSR-after-process “กิจกรรมเพื่อสังคม”

1.1.1 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.)

ปตท. ได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในทุกภูมิภาคของประเทศ สรุปได้ (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2549, 2551, น. 60-83) ดังนี้

1.1.1.1 กิจกรรมเพื่อชุมชนและสังคม

การส่งเสริมสังคม ชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเองเป็นเรื่องที่สำคัญที่ ปตท. ยึดถือโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน อาทิเช่น

- โครงการ PTT Tune up ช่วยชาติประหยัดพลังงาน ปตท. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดให้บริการตรวจสภาพเครื่องยนต์ฟรี ณ สถานีบริการน้ำมัน ปตท. ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งนอกจากช่วยให้ประชาชนได้ใช้พาหนะที่มีสมรรถนะเหมาะสม และประหยัดน้ำมันแล้ว ยังเป็นการฝึกทักษะอาชีพให้แก่เยาวชนที่ศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาด้วย

- โครงการขับขี่ปลอดภัย รักวินัยจราจรกับ ปตท. โดยร่วมกับการขนส่งทางบก จัดอบรมนักขับขี่ให้มีคุณภาพ คำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน

- โครงการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจราจร โดยมอบกรวยยางจราจรให้แก่สถานีตำรวจทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

- โครงการปันน้ำใจสู่ชุมชน โดยการเปิดคลินิกรักษาพยาบาลฟรี แก่ชุมชน ที่โรงแยกก๊าซธรรมชาติระยองและจัดโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ เข้าบริการตรวจรักษาและให้ความรู้เบื้องต้นแก่ชุมชน

- โครงการสนับสนุนสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน อาทิ การสนับสนุน การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน 12 จังหวัด การดำเนินโครงการมหาวิทยาลัยชีวิตร่วมกับ มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญาตรี และปริญญาโท สาขา วิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อผลิตนักวิจัยชุมชนและนักยุทธศาสตร์ชุมชน

- โครงการสนับสนุนมูลนิธิกองทุนระยองแห่งแรก เพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดระยอง ช่วยเหลือทางการศึกษา และพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น

- โครงการร่วมมือแก้ไขปัญหาเร่งด่วนทางสังคม อาทิ การมอบถุงยังชีพและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ในการเกิดอุทกภัยทางภาคใต้, การช่วยบรรเทาปัญหาน้ำนมดิบล้นตลาดของเกษตรกรโคนม ด้วยการสนับสนุนซื้อนมสด UHT จาก โครงการส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) รวมทั้งการเปิดจำหน่ายลองกองและลำไยที่สำนักงานใหญ่ ปตท. เพื่อบรรเทาปัญหาไม่มีผู้เข้าไปรับซื้อใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และผลผลิตล้นตลาดในภาคเหนือ

- โครงการปันน้ำใจสู่ชุมชน โดยการเปิดคลินิกรักษาพยาบาลฟรี แก่ชุมชน ณ โรงแยกก๊าซธรรมชาติระยองและจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ บริการตรวจรักษาและให้ความรู้เบื้องต้นแก่ชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย

- โครงการแก้ปัญหาเร่งด่วนจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ อาทิ โครงการ “ปตท. ร่วมใจช่วยผู้ประสบภัยแล้ง” และ “ปตท.ร่วมใจช่วยภัยหนาว” มอบผ้าห่มให้แก่ผู้ประสบภัยหนาวในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือผ่านคลังปิโตรเลียมและคลังน้ำมัน ปตท. ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ผ่านทางจังหวัดและเครือข่ายรางวัลลูกโลกสีเขียว

1.1.1.2 กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า โดยฟื้นฟูป่าชายเลนตามโครงการวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ 1,136 ไร่ และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในพื้นที่ 10,000 ไร่ โดยสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้นฟื้นฟูป่าตามแนวพระราชดำริ

- โครงการทองผาภูมิตะวันตก อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยร่วมกับโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (BRT) สานต่อการทำงานวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพจากโครงการอนุรักษ์พื้นที่ป่าและสัตว์ป่า 30,000 ไร่ และนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมารวบรวมพัฒนาให้เป็นองค์ความรู้เรื่องและการจัดการทรัพยากรท้องถิ่น ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ พร้อมส่งเสริมการจัดทำแผนแม่บทชุมชนเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

- โครงการการประกวด รางวัลลูกโลกสีเขียว ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2542 โดย ได้จัดให้มีการประกวดในหัวข้อ “วิถีพอเพียง แบ่งปัน ผูกพัน คนน้ำป่า” เพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์ผลงานด้านการอนุรักษ์ที่เป็นรูปธรรม ตามแนวพระราชดำริเรื่องความ “พอเพียง” จากการลงมือปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมให้เกิดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยเน้นกิจกรรมสร้าง “ป่าในเมือง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเมือง อีกทั้งยังเตรียมขยายผลการประกวดไปยังประเทศเพื่อนบ้านต่อไป

- โครงการปลูกหญ้าแฝก ปตท. ร่วมกับโครงการหลวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดย ปตท. ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินปีละ 30 ล้านบาท ต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 2 และร่วมดำเนินการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่รับผิดชอบ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

- กลุ่ม ปตท. และชาวจังหวัดระยอง ได้จัดสร้าง **สมุนไพรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** และได้พัฒนาสวนสมุนไพรมแห่งนี้ให้เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์สมุนไพรมากกว่า 270 ชนิด และสร้างสรรค์ให้เป็น “สวนแห่งการเรียนรู้อย่างรื่นรมย์” เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญแห่งใหม่ของภาคตะวันออกและเป็นห้องเรียนภูมิปัญญาสมุนไพรไทยครบวงจร

- โครงการสร้างสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ มาบตาพุด เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งให้บริการสาธารณประโยชน์อื่น ๆ แก่ประชาชนทั่วไป

- โครงการระยองเมืองสีเขียว กลุ่ม ปตท. ร่วมกับชุมชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด และเทศบาลเมืองบ้านฉาง จังหวัดระยอง จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ในพื้นที่

สาธารณะ ชุมชน และบริเวณโรงงานเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และช่วยลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการประกอบอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยอง

- สนับสนุนมูลนิธิกองทุนเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองมาบ

ตาพูด และบ้านฉาง จังหวัดระยอง เพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบการปล่อยมลพิษของโรงงานอุตสาหกรรม และให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

- สนับสนุนการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติฯ ณ วิทยาเขตโป่งสลอด มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นศูนย์ปลูกป่าสาธิตการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมตามแนวพระราชดำริ และเป็นศูนย์ศึกษาด้านพลังงานทดแทน สวนสมุนไพร กล้วยาแฝก ฝายชะลอน้ำ และยังเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา

- โครงการของภาคภูมิใจตะวันตก ปตท. ร่วมกับโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (Biodiversity Research and Training Program: BRT) ดำเนินโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่า โดยที่ทั้งสององค์กรร่วมมือกันศึกษาวิจัยอย่างบูรณาการ ทั้งในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งจากการเรียนรู้และร่วมมือของชุมชนโดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้

- โครงการจัดการทรัพยากรชีวภาพชายฝั่งทะเลถึงยอดเขาพื้นที่หาดขนอม-เขานัน ปตท. ร่วมกับโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพแห่งประเทศไทย (BRT) ศึกษาวิจัยระบบนิเวศน์แบบองค์รวมจากชายฝั่งถึงยอดเขา เพื่อศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าเมฆ อุทยานแห่งชาติเขานัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นป่าที่เปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของโลก และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญ โดยมีการสนับสนุนงานวิจัยและวิทยานิพนธ์รวมทั้งสิ้น 25 โครงการ ทำการสำรวจแบบทีม (Expedition) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการอธิบายผลกระทบของสภาวะโลกร้อนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพ

ในพื้นที่หาดขนอม เน้นการศึกษาองค์ความรู้จากการวิจัยในระบบนิเวศน์ต่าง ๆ โดยเปิดให้ชุมชนและเยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วม รวมทั้งยังสร้างจิตสำนึกของการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งให้กับเด็กและเยาวชน

- โครงการค่ายเยาวชน ปตท. อนุรักษ์ทะเลไทย ปตท. ร่วมกับโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพแห่งประเทศไทย (BRT) และเจ้าหน้าที่อนุรักษ์อุทยานแห่งชาติใต้ทะเลจุฬารัตน์ 36 ณ บริเวณโรงแยกก๊าซธรรมชาติชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยนำคณะครูและนักเรียน เข้าค่ายเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าของทรัพยากรท้องถิ่นและยังได้ปลูกฝังจิตสำนึกของการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลให้คงอยู่กับเยาวชนอย่างยั่งยืนต่อไป

1.1.1.3 กิจกรรมสนับสนุนการศึกษา

โครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน ที่ ปตท. สนับสนุนให้ดำเนินการพัฒนาตามแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน เป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน สำหรับเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่น ในโครงการฯ ทั่วประเทศ

- ก่อสร้างอาคารเรียน และอาคารห้องสมุด ปตท. “พลังไทยเพื่อไทย”
- มอบทุนการศึกษาอุปกรณ์การเรียนการสอน และอุปกรณ์กีฬาแก่โรงเรียนในพื้นที่ รอบหน่วยงาน ปตท. และแนวท่อส่งก๊าซธรรมชาติทั่วประเทศ
- โครงการรณิทรศการเคลื่อนที่ “เปิดโลกก๊าซธรรมชาติ”
- โครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์พลังงาน
- โครงการ ปตท. (5 ส) สู่วัดถุประสงค์หลักในการนำเรื่อง 5 ส เข้าไปส่งเสริมและเผยแพร่ให้เกิดผลในทางปฏิบัติแก่เยาวชนในโรงเรียนต่าง ๆ

1.1.1.4 กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพชุมชนและสังคม

- โครงการ รักษ์ป่า สร้างคน 84 ตำบล วิถีพอเพียงเพื่อพัฒนาจิตใจของชุมชนให้รักษ์ป่าและพัฒนาตนเองได้อย่างเข้มแข็งภายใต้วิถีพอเพียง โดยร่วมกับเครือข่ายสังคมชุมชน ในการค้นหาคนดี ที่ดูแลสิ่งแวดล้อมดูแลดิน น้ำ ป่า ด้วยการมอบรางวัลเพื่อให้เป็นกำลังใจ
- โครงการ 9 ตำบลนำร่อง ร่วมหลอมแกนงาน กับ ปตท. ปตท. ได้คัดเลือก 9 ตำบลนำร่อง เพื่อดำเนินงานตามความหมายเศรษฐกิจพอเพียง ที่แวดล้อมอยู่ด้วยการมีสติ ระเบียบยังและบริหารความอยากของตนเองได้ และการพึ่งตนเองเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลไปสู่ความยั่งยืน
- โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก

- เพื่อการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อสนองพระราชดำริในการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

1.1.2 บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมต่าง ๆ มากมายซึ่งมีรายละเอียด (www.pr7eleven.com) ดังนี้

1.1.2.1 ด้านภาษาไทย การอ่านและการเขียน

- **โครงการภาษาไทยเพื่อการสร้างสรรค์และโครงการส่งเสริมการอ่าน** โดยได้ดำเนินการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนไทยได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย และเกิดความตื่นตัวเพื่อการพัฒนาตนเองจากการอ่าน ทั้งยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองได้อีกทางหนึ่ง

- **โครงการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล เซเว่นบุ๊คอวอร์ดส์ (7 Book Awards)** เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเขียนวรรณกรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีกำลังใจในการผลิตวรรณกรรมที่ดีมีคุณภาพ

- **โครงการกล้าวรรณกรรม** โดยร่วมกับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย จัดโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนไทยเป็นนักเขียนที่ดีมีคุณภาพในอนาคต

- **โครงการค่ายการ์ตูน 7-11 ถอดรหัสนักวาดการ์ตูนในฝัน** โดยร่วมกับสมาคมการ์ตูนไทย จัดโครงการเพื่อพัฒนาเทคนิคการวาดการ์ตูน และเสริมสร้างแนวคิดในการสร้างสรรค์งานการ์ตูนที่ดีแก่เยาวชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างบุคลากรด้านการ์ตูนให้มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

1.1.2.2 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

- **โครงการพัฒนาครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา** เป็นโครงการธรรมศึกษา โดย ร่วมกับกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดโครงการนี้ขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา เกิดแรงจูงใจและเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอน มีความเข้าใจในหลักสูตรที่บรรจุไว้ในหลักสูตรมีโอกาสปฏิบัติธรรม ฝึกสมาธิเพื่อพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา แก่ครูผู้สอนนำไปสอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลไปยังนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนาได้ดียิ่งขึ้น

1.1.2.3 ด้านการพัฒนาทักษะทางปัญญา

- **โครงการเผยแพร่หมากล้อม** เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางสติปัญญาของผู้เล่น ให้มีการคิดอย่างเป็นระบบ พร้อม ๆ กับปลูกฝังแนวคิดด้านคุณธรรมและจริยธรรม คือ มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย และมีแนวคิดด้านการจัดการและการวางแผนในการเล่น อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

1.1.2.4 ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

- **โครงการเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม** โดยการจัดการรายการวิทยุ “รักษภาษา” เพื่อเป็นการส่งเสริมการเผยแพร่การใช้ภาษาและค่านิยมไทยที่ถูกต้อง

1.1.2.5 ด้านสิ่งแวดล้อม

- **โครงการประดิษฐ์ศิลป์** โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจัด “โครงการประกวดประดิษฐ์ศิลป์” ในงานวันเด็กแห่งชาติทุกปี เพื่อรณรงค์ให้เด็ก เยาวชนและผู้ปกครองเห็นความสำคัญและคุณค่าของการนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ มีโอกาสแสดงความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและเสริมสร้างความผูกพันในครอบครัว

1.1.2.6 ด้านการศึกษาผ่านประสบการณ์ตรง

- **โครงการทวิภาคี** เป็นโครงการที่บริษัทฯ ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้การสนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรด้านการค้าปลีกที่ทันสมัย โดยเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ใช้เวลาฝึกปฏิบัติในร้านเซเว่นอีเลฟเว่น สาขาใกล้บ้านหรือสถานศึกษา 4 วัน และเรียนวิชาพื้นฐาน ในสถานศึกษา 2 วัน ต่อสัปดาห์

อีกทั้ง บริษัทฯ ยังให้การสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ และเพื่อเป็นการต่อยอดของโครงการทวิภาคี บริษัทฯ ได้เปิดโอกาสให้เด็กที่จบการศึกษาเข้าทำงานกับบริษัทฯ และมีแผนการเติบโตทางสายงานอย่างชัดเจน

1.2 CSR-in-process "ธุรกิจเพื่อสังคม"

1.2.1 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.)

ปตท. ได้ดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ในกระบวนการทำงานหลักของกิจการ ซึ่งสามารถสรุปได้ (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2549, น. 18-55; 2551, น. 18-55) ดังนี้

1.2.1.1 การบริหารจัดการ QSHE (Quality, Safety, Health and Environment)

การบริหารจัดการ QSHE คือ การบริหารคุณภาพ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม ซึ่ง ปตท.ได้มีการบริหารจัดการ โดยกำหนดเป็นแนวทางยึดถือปฏิบัติดังนี้

1. มุ่งเน้นการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ด้วยกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการที่สร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า

2. ปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องคุณภาพ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง โดยถือเป็นบรรทัดฐานเบื้องต้น

3. ถือว่าความปลอดภัยเป็นหัวใจในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นการบริหารความเสี่ยงและควบคุมความสูญเสียจากอุบัติเหตุ อัคคีภัย ทรัพย์สินเสียหาย การละเมิดระบบรักษาความปลอดภัย ตามมาตรฐานสากล

4. ดูแลในเรื่องอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ หรือการเจ็บป่วยจากการทำงาน

5. ดำเนินกิจการโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนและรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ในการควบคุม ป้องกัน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรวมทั้งชุมชนรอบข้างของพื้นที่ปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์กรนั้น ปตท. กำหนดให้ “การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ด้าน QSHE” เป็นพื้นฐานขั้นต่ำที่แต่ละพื้นที่ปฏิบัติงานและหน่วยงานในความรับผิดชอบโดยตรงต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานในรายละเอียดได้ดังนี้

- การใช้พลังงาน โดยการจัดตั้ง คณะทำงานอนุรักษ์พลังงานและเทคโนโลยี ในทุกสายงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ปฏิบัติงานขององค์กร รวมทั้งกำหนดให้ทุกสถานประกอบการดำเนินการจัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานอย่างจริงจัง อีกทั้งมีการติดตาม ตรวจสอบตัวชี้วัดการใช้พลังงานในทุกสถานประกอบการของ ปตท. อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากผลการดำเนินงาน ในปี 2550 ทุกพื้นที่ปฏิบัติงานสามารถควบคุมปริมาณการใช้พลังงานได้เป็นอย่างดี

- การควบคุมมลพิษทางน้ำ โดยการกำหนดให้ทุกพื้นที่ปฏิบัติงานมีการติดตาม ตรวจสอบวัดคุณภาพน้ำทิ้งที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมเป็นระยะ นอกจากนี้ ใน

พื้นที่ ที่ตั้งอยู่ริมแหล่งน้ำสาธารณะ ได้มีการติดตาม ตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำทั้งด้านกายภาพ เคมี และชีวภาพเป็นประจำ โดยมีการควบคุมให้มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎหมาย

ทั้งนี้ นอกจากการควบคุมมลพิษทางน้ำให้ตามเกณฑ์ ที่กฎหมายกำหนดแล้วนั้น ปตท. ยังให้ความสำคัญในการลดปริมาณการระบายน้ำทิ้งสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ในทุก ๆ กระบวนการดำเนินงาน เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้คุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- **การควบคุมมลพิษทางอากาศ** มลพิษทางอากาศเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยในส่วนของคลังน้ำมันและคลังก๊าซ ซึ่งมีกระบวนการทำงานหลักเป็นการรับ-เก็บสำรอง-จ่ายน้ำมันและก๊าซ จะมีมลภาวะเกิดขึ้นจากไอระเหยของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก ดังนั้นการควบคุมจึงมุ่งเน้นไปที่การตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานในบริเวณสถานที่ปฏิบัติงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นจุดรับและจ่ายน้ำมัน/ก๊าซ โรงบรรจุก๊าซ โรงซ่อมสีถังก๊าซ และลานถังเก็บสำรอง เป็นต้น เพื่อเป็นการเฝ้าระวังไม่ให้เกิดมลพิษเกินกว่าเกณฑ์กำหนดของกฎหมายและมาตรฐานสากลที่เกี่ยวข้อง จนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อพนักงานและแรงงานที่ปฏิบัติงานภายในพื้นที่ได้ ซึ่งจากผลการติดตามตรวจวัดในปี 2550 พบว่าทุกพื้นที่การปฏิบัติงานมีค่าปริมาณสารเคมีอยู่ในเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

- **การจัดการของเสีย** การจัดการของเสียของ ปตท. นั้นมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการลดปริมาณของเสียให้เหลือน้อยที่สุด ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดน้อยตามไปด้วย โดยยึดมั่นในหลักการลดปริมาณของเสียที่แหล่งกำเนิด (Reduce) รวมทั้งการนำกลับมาใช้ใหม่/ใช้ซ้ำ (Recycle/Reuse) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อนที่จะนำของเสียเหล่านั้นไปกำจัดต่อไป

- **การรั่วไหลของน้ำมัน สารเคมี และก๊าซ** โดยการกำหนดมาตรการให้มีการรายงานการรั่วไหลทุกครั้งเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น รวมทั้งมีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านบุคลากรและอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อรองรับกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น การจัดตั้งทีมฉุกเฉิน เพื่อคอยตอบรับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยประสานให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อไป การจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันและตรวจจับการรั่วต่าง ๆ ดังเห็นได้จากการมีทุ่นล้อมกักน้ำมัน (Boom) ประจำในทุกพื้นที่ปฏิบัติงานของ ปตท. ที่มีโอกาสเกิดการรั่วไหลของน้ำมัน อุปกรณ์ตรวจจับการรั่วของก๊าซ (Gas Detector) ตลอดจนการมีระบบ

สั่งปิดวาล์วผ่านดาวเทียมกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินขึ้นในระบบขนส่งก๊าซธรรมชาติ (Supervisory Control and Data Acquisition: SCADA)

1.2.1.2 การส่งเสริมความยั่งยืนของธุรกิจและสิ่งแวดล้อมในสายโซ่อุปทาน (Supply Chain) ปตท. ไม่ได้ควบคุมดูแลการบริหารจัดการเพียงเฉพาะภายในองค์กรเท่านั้น แต่ยังรวมถึง การพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการให้เกิดขึ้นตลอดทั้งสายโซ่อุปทาน ตั้งแต่ผู้ส่งมอบ ผู้รับเหมา ผู้รับเหมาช่วง ไปจนถึงลูกค้าทางตรงและทางอ้อม ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

- **การจัดการพัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในปี 2550 ปตท.** ได้เริ่มศึกษาและวางแผนการประยุกต์ใช้หลักการจัดหาพัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการจัดทำ “คู่มือการจัดการพัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” และเริ่มดำเนินการจัดหาในสินค้านำร่อง 6 ประเภท ได้แก่ หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ ของเอกสารสีน้ำตาล นามบัตรพนักงาน น้ำยาลบคำผิด แป้งกระดาษสีดำ และกระดาษคอมพิวเตอร์

- **ฉลากเขียว** โดยในส่วนของงานจัดการด้านสิ่งแวดล้อมได้ประยุกต์หลักการมาจากข้อกำหนดฉลากเขียว ซึ่งครอบคลุมขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่การลงน้ำมันเชื้อเพลิง การให้บริการเติมน้ำมันเชื้อเพลิง การให้บริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น บริการร้านสะดวกซื้อ ไปจนถึงการควบคุมคุณภาพน้ำทิ้ง นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีการสุ่มตรวจการดำเนินการตามคู่มือของสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ ปตท. เป็นเจ้าของและบริหารงานเอง (Company-Owned, Company-Operated) ทุกสถานีอย่างน้อยปีละครั้ง

- **การบริหารสายโซ่อุปทานเพื่อลดผลกระทบด้าน QSHE** เพื่อควบคุมการดำเนินงานของผู้รับเหมาและผู้แทนจำหน่ายให้เป็นไปตามกฎหมาย และเป็น การป้องกันและลดผลกระทบด้าน QSHE อย่างครบวงจรของสายโซ่อุปทาน ปตท. ได้จัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ ตลอดจนเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ดำเนินการเป็นระยะ อาทิ การตรวจสอบด้านความปลอดภัยและคุณภาพของโรงบรรจุก๊าซเอทชน การสัมมนาลูกค้าก๊าซธรรมชาติ/NGV/LPG การจัดอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยตามกฎหมายให้กับลูกค้า สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

- **การพัฒนาฐานข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม** โดยการเข้าร่วมโครงการจัดทำฐานข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Life Cycle Inventory Database) ของประเทศไทย ในส่วนของกระบวนการแยกก๊าซธรรมชาติและระบบการขนส่งก๊าซ นอกจากนี้จะช่วยให้การจัดทำข้อมูล การประเมินวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยมีความสมบูรณ์

มากขึ้นแล้ว ยังเป็นการสนับสนุนการส่งออกของไทยให้เป็นที่ไปตามเงื่อนไขของการค้าในตลาดโลกมากยิ่งขึ้น

- **การจัดการก๊าซเรือนกระจกและปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** โดยการดำเนินการศึกษาปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมกระบวนการทำงานโดยตรงในภาพรวมของกลุ่ม ปตท. เพื่อนำมาวางแผน กำหนดนโยบายกลยุทธ์ในการควบคุมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างเป็นรูปธรรม

1.2.1.3 **การจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและความมั่นคงปลอดภัย** เป็นการรับผิดชอบ ในการจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ของพนักงาน ลูกจ้าง และผู้รับเหมา ในการประกอบธุรกิจขององค์กร เป็นการดำเนินการในเชิงป้องกันเพื่อควบคุมความเสี่ยงทั้งที่เกิดจากอุบัติเหตุในการทำงานการบาดเจ็บ/เจ็บป่วยจากการทำงาน และเหตุฉุกเฉิน/สภาวะวิกฤตต่าง ๆ ปตท. ได้พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยขององค์กรให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล ตลอดจนหลักมาตรฐานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการป้องกันและควบคุมการเกิดอุบัติเหตุให้เป็น “ศูนย์” (Zero Accident) ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

- **การเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการด้านคุณภาพและความปลอดภัย** เพื่อควบคุมความเสี่ยงในกระบวนการทำงาน/กระบวนการผลิตให้มีความต่อเนื่อง สามารถส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการได้ตรงตามความต้องการและเวลาที่ลูกค้ากำหนดโดยมีความสูญเสียน้อยที่สุด

- **การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะด้านความปลอดภัย** โดยการฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยให้แก่พนักงานและลูกจ้าง เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สามารถควบคุมและป้องกันผลกระทบด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมได้

- **การสื่อสารและรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัย** โดยจัดให้มีช่องทางในการสื่อสารและรณรงค์ด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยให้พนักงานและลูกจ้างในหลายช่องทาง ทั้งจากสื่อข้อมูลวารสารภายในองค์กร และจากสื่อข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

- **การดูแลสุขภาพแวดล้อมในการทำงานและการส่งเสริมสุขอนามัย** โดยจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับพนักงานทุกคน รวมถึงการตรวจสุขภาพพิเศษสำหรับพนักงานกลุ่มเสี่ยงที่ทำงานสัมผัสกับสารเคมีอันตรายและทำงานในภาวะเสี่ยง เพื่อตรวจวัดและเฝ้าระวังการเจ็บป่วยจากการทำงาน

- **การจัดการความมั่นคงปลอดภัย** โดยการจัดทำนโยบาย และข้อกำหนดการบริหารความมั่นคงปลอดภัย มาตรฐานระดับการเตือนภัยและแนวทางการปฏิบัติด้านความมั่นคงปลอดภัย และคู่มือความมั่นคงปลอดภัยส่วนบุคคล เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินขององค์กร

1.2.1.4 การเตรียมพร้อมและตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินและสภาวะวิกฤต เป็นการดำเนินการในเชิงป้องกันเพื่อเตรียมความพร้อมและตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉิน และสภาวะวิกฤต โดยจัดให้มีการจัดทำแผนการดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

- **การจัดทำแผนป้องกันและระงับเหตุฉุกเฉินอัคคีภัยและแผนจัดการสภาวะวิกฤติ** เพื่อวางแผนประสานงานการสนับสนุนช่วยเหลือทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน

- **การจัดทำแผนกู้ภัยสำหรับการขนส่ง** เพื่อตอบสนองในกรณีฉุกเฉินและทำการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอทั้งการขนส่งทางรถบรรทุก รถไฟ เรือ ฯลฯ

- **แผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมแห่งชาติกระทรวงพลังงาน** เพื่อแจ้งเหตุข่าวสารและประสานงานร่วมมือในการปฏิบัติการ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

- **การเชื่อมโยงเหตุฉุกเฉินและการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับผู้บริหารระดับสูงและผู้ที่เกี่ยวข้อง** ผ่านศูนย์สื่อสารตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและควบคุมผลกระทบของเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นได้ทันเวลา

นอกจากนี้เพื่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างยั่งยืน ปตท. ยังร่วมเป็นแกนนำ ตลอดจนเป็นสมาชิกกลุ่มความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ดังนี้

- เครือข่ายภาคธุรกิจด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลก (World Business Council for Sustainable Development: WBCSD)

- คณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมไทย (Thailand Business Council for Sustainable Development: TBCSD)

- องค์กรความร่วมมือระหว่างบริษัทน้ำมันของประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASCOPE: ASEAN Council on Petroleum)

- สมาชิก Oil Spill Response & East Asia Response Limited (OSRL/EARL) สำหรับการสนับสนุนการขจัดคราบน้ำมันหกฉ่นในทะเล

- กลุ่ม Oil Industry Environmental Safety Group (IESG) ความร่วมมือระหว่างบริษัทน้ำมันต่าง ๆ ในประเทศไทย เพื่อให้ความช่วยเหลือกรณีเกิดการหกฉ่นรั่วไหลของน้ำมันในบริเวณน่านน้ำไทย เป็นต้น

1.2.2 บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG)

SCG. ได้ดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ในกระบวนการทำงานหลักของกิจการ ซึ่งสามารถสรุปได้ (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), 2551, น. 26-39) ดังนี้

1.2.2.1 การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

SCG ได้กำหนดแผนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่สอดคล้องและครอบคลุมแนวทางการบริหารจัดการของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

น้ำ เพื่อลดการใช้น้ำก่อให้เกิดน้ำเสียน้อยที่สุด โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำน้ำกลับมาใช้ซ้ำหรือ Recycle ให้มากที่สุด โดยการสรรหาและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาปรับใช้ในสถานการณต่างๆ อาทิ เทคโนโลยีบำบัดน้ำแบบ Reverse Osmosis (RO) เพื่อนำน้ำเสียกลับไปใช้ใหม่ในธุรกิจเคมีภัณฑ์ (SCG Chemicals) และ ธุรกิจกระดาษ (SCG Paper)

2. มีระบบระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อควบคุมให้คุณภาพน้ำเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งทุกธุรกิจมีการดำเนินการอย่างเคร่งครัด เช่น ธุรกิจกระดาษ (SCG Paper) มีการลงทุนระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่เพื่อรองรับปริมาณน้ำเสียที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตได้ติดตั้งระบบบำบัดแบบตะกอนเร่ง (Activated Sludge) แบบครบวงจรที่สามารถรองรับการบำบัดปริมาณน้ำเสียได้ทั้งหมด

ของเสียและวัสดุเหลือใช้ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากการจัดการของเสียและวัสดุเหลือใช้ จึงได้กำหนดเป้าหมายการจัดการขั้นสุดท้าย จะต้องไม่มีการนำของเสียและวัสดุเหลือใช้ไปกำจัดด้วยวิธีการฝังกลบ (Zero-Waste to Landfill) โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. Reduce การลดการเกิดของเสียและวัสดุเหลือใช้ตั้งแต่แหล่งกำเนิด โดยการปรับปรุงกระบวนการผลิต การกำหนดมาตรฐาน และการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้

2. Reuse/Recycle การใช้ซ้ำหรือใช้ใหม่ด้วยการผ่านกระบวนการหรือแปรรูป เพื่อนำไปใช้ประโยชน์เป็นวัตถุดิบหรือเชื้อเพลิงภายใน SCG และองค์กรภายนอกตามลำดับ

3. Disposal การกำจัดด้วยการปรับสภาพให้มีความเหมาะสมลดความอันตรายและผลกระทบ โดยมีการจัดการภายใน ส่วนที่ไม่สามารถดำเนินการได้จะหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อรับไปดำเนินการ

4. Landfill การฝังกลบของเสียและวัสดุเหลือใช้ กำหนดไม่ให้มีการนำของเสียและวัสดุไม่ใช่แล้วทั้งหมดนำไปฝังกลบหลังจากปีเป้าหมาย พ.ศ. 2555 โดยได้ดำเนินการแล้ว ดังนี้

- ของเสียอันตราย ได้ค้นคว้าและวิจัยการเปลี่ยนของเสียเป็นของดีเพื่อนำกลับมาใช้ในธุรกิจเคมีภัณฑ์ (SCG Chemicals)

- ของเสียไม่อันตราย ได้มีการบริหารจัดการของเสีย โดยการลงทุนติดตั้งเตาเผากากปูนขาว (Lime Kiln) พร้อมๆ กับการศึกษาการปรับสภาพกากปูนขาวเพื่อนำกลับมาไปใช้เป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตอีกครั้งหนึ่ง ในธุรกิจกระดาษ (SCG Paper)

ก๊าซเรือนกระจก เพื่อลดอัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกระบวนการผลิตซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติตามหลักสากล ดังนี้

1. จัดทำแนวทางการคำนวณ (Protocol) เพื่อใช้ในการคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

2. จัดให้มีการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง (Verify) ข้อมูลการคำนวณ โดยหน่วยงานภายนอก เพื่อความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล ธุรกิจซีเมนต์ (SCG Cement) ได้ดำเนินการ Verify ไปแล้วในปีที่ผ่านมา

3. หลังจากได้มีการสอบทานความน่าเชื่อถือของข้อมูลแล้วจะนำมาทบทวนการกำหนดเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน

ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการทำเหมืองธุรกิจซีเมนต์ (SCG Cement) จึงได้กำหนดนโยบายฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมือง แผนฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ และแผนฟื้นฟูเหมืองอย่างต่อเนื่องจนหมดอายุเหมือง กำหนดขอบเขตพื้นที่ทำเหมืองโดยเว้นพื้นที่กันชน (Buffer Zone) และพื้นที่ยกเว้นไม่ทำเหมือง (Undisturbed Area) ให้อย่างน้อยร้อยละ 40-50 ของพื้นที่เหมืองทั้งหมด

การเจ้าหน้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อการป้องกันไม่ให้เกิดมลพิษ การลดของเสีย ในการดำเนินธุรกิจ จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติการจัดหา**วัตถุดิบ** **สิ่งของ** ในการดำเนินธุรกิจที่ไม่มีส่วนประกอบของสิ่งที่เป็นพิษมีอายุการใช้งานนาน การประหยัดพลังงาน และเมื่อหมดสภาพแล้วต้องมีกระบวนการกำจัดที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ในทุกธุรกิจของ SCG

การขนส่ง เพื่อลดการสิ้นเปลืองน้ำมัน และเป็นการลดก๊าซเรือนกระจกทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยลง จึงได้จัดการบริหารจัดการการขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพในธุรกิจจัดจำหน่าย (SCG Distribution)

อาชีพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้พนักงาน คู่ธุรกิจ และผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีความปลอดภัย โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานมีระบบการจัดการอาชีพอนามัยและความปลอดภัยที่ดี มุ่งเน้นการดำเนินการป้องกันอันตรายในเชิงรุก ก่อนที่จะเกิดความสูญเสีย ภายใต้หลักการสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ความปลอดภัยเป็นคุณค่าที่สำคัญยิ่งของการทำงาน
2. มาตรฐานความปลอดภัย ไม่มีการประนีประนอม
3. การบาดเจ็บและการเจ็บป่วยจากการทำงานทั้งหมดสามารถ

ป้องกันได้

4. ความปลอดภัยเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรง ตามสายการบริหารงาน และผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันการบาดเจ็บและการเจ็บป่วยจากการทำงาน

5. การมีส่วนร่วมของพนักงานเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับการดำเนินงานเรื่องความปลอดภัย โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

- รณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกความปลอดภัย ให้ผู้ปฏิบัติงานคิด
คาดการณ์ถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

- จัดตั้งระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย
- ตรวจสอบประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัย
- จัดตั้งระบบการให้การรับรองความปลอดภัยคู่ธุรกิจ
- จัดตั้งระบบการตรวจสุขภาพพนักงานและคู่ธุรกิจ
- ดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตในการ

ทำงาน

1.3 CSR-as-process "กิจการเพื่อสังคม"

1.3.1 บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

โดยให้หน่วยงานมูลนิธิซิเมนต์ไทย ที่ดำเนินงานการทำกิจกรรมเพื่อสังคม ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ต่อสังคม (มูลนิธิซิเมนต์ไทย, 2551, น. 42-61) ดังนี้

1.3.1.1 การสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมแก่เด็กและเยาวชน

การสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมแก่เด็กและเยาวชน มีรายละเอียด ดังนี้

- โครงการเยาวชนผู้ประกอบการทางสังคมรุ่นใหม่

โดยได้ดำเนินการเปิดรับและพิจารณาโครงการจากเยาวชนที่มีความคิดสร้างสรรค์และต้องการดำเนินโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีโครงการที่ผ่านการพิจารณารวม 8 โครงการด้วยกัน ได้แก่

1. โครงการกระจกสะท้อนเงา ละครสะท้อนสังคม
2. โครงการเก็บกู้ระเบิดในอนาคต เล่านิทานสัญจรเรื่องช้างใหญ่กับมดน้อย
3. โครงการเยาวชนยุคใหม่สานสายใยวัฒนธรรม
4. โครงการพัฒนาเครือข่ายการทำงานด้านเอดส์ในเด็กและเยาวชนอำเภอสันกำแพง
5. โครงการสหกรณ์ความคิด
6. โครงการนักสืบป่าช้า
7. โครงการบัณฑิตสำนึกรักบ้านเกิด
8. โครงการเครือข่ายเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

- โครงการเยาวชนผู้ประกอบการทางสังคม

โดยได้ดำเนินการ ได้คัดเลือกแกนนำเยาวชนอายุระหว่าง 18-30 ปี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสังคมและมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานด้านนี้อย่างต่อเนื่อง เข้าอบรมกระบวนการเรียนรู้ในพื้นที่จริงพร้อมสรุปประสบการณ์และนำความรู้ที่ได้รับมาแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างกัน หลังจากเยาวชนได้ลงพื้นที่ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของสังคมผ่านการอบรมเพื่อพัฒนากระบวนการและเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบริหารจัดการโครงการด้านสังคมเรียบร้อยแล้ว ในระยะนี้เยาวชนจะได้คิดและพัฒนาโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณจากมูลนิธิซิเมนต์ไทย ซึ่งเยาวชนได้ลงมือทำกิจกรรม ตามแผนงานต่าง ๆ ที่วางไว้ ได้แก่

1. โครงการสะพานชีวิต
2. โครงการเพาะคนเพื่อเพาะกล้า
3. โครงการชุมชนนักกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อสังคม
4. โครงการห้องเรียนชุมชน

- **โครงการสร้างเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ**

(ลุ่มน้ำลำพระเพลิง)

โดยได้ดำเนินการให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่คณะทำงานเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ท้องถิ่น ตัวแทนครูจากโรงเรียน 10 แห่ง และสมาชิกชุมชนรอบลุ่มน้ำลำพระเพลิง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จัดทำโครงการสร้างเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ลุ่มน้ำลำพระเพลิง) โดยนำเยาวชนมาเข้าค่ายเป็นระยะ ๆ รวมถึงมอบหมายให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 10 โรงเรียน ถอดประสบการณ์จากกิจกรรมจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับนักเรียนมีความรู้และเข้าใจถึงพื้นฐานความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่น บทบาทและความสัมพันธ์ของชุมชนกับทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นประโยชน์อย่างลึกซึ้ง จนนักเรียนเกิดความรู้สึกหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาในท้องถิ่นตนเอง เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างยั่งยืน

1.3.1.2 กิจกรรมสาธารณะตามความจำเป็นเร่งด่วน

- **โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ ได้**

ดำเนินการ ดังนี้

การช่วยเหลือเร่งด่วน (มกราคม พ.ศ.2548)

ด้วยการบริจาคเงินจำนวน 10 ล้านบาทแก่รัฐบาล และจัดส่งสิ่งของบรรเทาทุกข์ต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือในเบื้องต้น รวมทั้งส่งพนักงาน SCG สำนักงานใกล้เคียงพื้นที่ประสบภัยไปช่วยต่อโลงศพ นอกจากนี้ยัง สร้างอาคารอเนกประสงค์ 2 แห่งสำหรับใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดพังงา

การช่วยเหลือระยะฟื้นฟูอาชีพ (พ.ศ. 2548)

ได้ตกลงสนับสนุนทางการเงินในลักษณะกองทุนหมุนเวียนและเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อจัดตั้งคู่มือสร้างเรือและเครื่องมือประมง ซึ่งมีการบริหารและจัดการโดยชุมชนเองภายใต้การดูแลของคณะกรรมการกองทุน เครือข่ายนิคมไทยฟื้นฟูผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์และเครือข่ายความร่วมมือฟื้นฟูชุมชนชายฝั่งอันดามัน (SAVE ANDAMAN NETWORK: SAN)

การช่วยเหลือระยะพัฒนาที่ยั่งยืน (พ.ศ.2549-2550)

โดยให้ความช่วยเหลือกองทุนหมุนเวียนที่มีการบริหารจัดการที่ดีแล้วกองทุนเครือซิเมนต์ไทยฟื้นฟูผู้ประกอบการที่ยังคงได้อนุมัติในหลักการที่จะให้ความช่วยเหลือชุมชนอื่น ๆ ที่ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนมาก่อน โดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องเป็นชุมชนที่มีศักยภาพและความพร้อมที่ดีเป็นพิเศษ ทั้งด้านการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของชุมชน อีกด้วย

1.3.1.3 โครงการพนักงานอาสา

- โครงการปันโอกาส วาดอนาคต

มูลนิธิซิเมนต์ไทยเปิดโอกาสให้พนักงานรวมกลุ่มกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เสนอโครงการ อันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยมีมูลนิธิซิเมนต์ไทยเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย สำหรับหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการนั้นจะพิจารณาคัดเลือกจากโครงการที่พนักงานเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยตนเองอย่างแท้จริง และหากโครงการมีแนวคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ รวมถึงได้รับความร่วมมือจากชุมชนจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

- โครงการก่อสร้างอาคารเรียน

มูลนิธิซิเมนต์ไทยได้ร่วมมือกับชมรมอาสาพัฒนา สภากิจการพนักงานเครือซิเมนต์ไทย คัดเลือกโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่อยู่ในสังกัดของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 250 คนขึ้นไป เป็นโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ขาดแคลนอาคารเรียน และไม่ไดงบประมาณสนับสนุนในการก่อสร้างอาคารเรียน

จากนั้นมูลนิธิซิเมนต์ไทย ชมรมอาสาพัฒนาฯ และประชาชนในพื้นที่จะร่วมกันดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนชั้นเดียวขนาด 7 เมตร x 36 เมตร จำนวน 6 ห้องเรียน ใช้ระยะเวลาก่อสร้างประมาณ 9 วัน ซึ่งหลังจากการก่อสร้างเสร็จสิ้นนั้นจะมอบอาคารเรียนพร้อมอุปกรณ์การศึกษาให้แก่กระทรวงศึกษาธิการเพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

2. การลงทุน

แต่ละองค์กรเปรียบเทียบกับได้มีการระบุถึงการลงทุนในการดำเนินกิจกรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

2.1 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.)

2.1.1 การจัดหาพัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ในปี 2550 ปตท. (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2551, น. 41) ได้เริ่มศึกษาและวางแผนการประยุกต์ใช้หลักการจัดหาพัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการจัดทำ “คู่มือการจัดหาพัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” และเริ่มดำเนินการจัดหาในสินค้าสำรอง 6 ประเภท ได้แก่ หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ ของเอกสารสีน้ำตาล นามบัตรพนักงาน น้ำยาลบคำผิด แป้มกระดาษสีดำ และกระดาษคอมพิวเตอร์ ซึ่งคิดเป็นวงเงินทั้งสิ้น 676,548.47 บาท หรือร้อยละ 12.67 ของการจัดหาสินค้าในประเภทดังกล่าวทั้งหมด

2.1.2 การร่วมมือแก้ไขปัญหาเร่งด่วนทางสังคม (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2549, น. 68)

- การมอบถุงยังชีพและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น การเกิดอุทกภัยทางภาคใต้เข้าไปในพื้นที่รวมมูลค่ากว่า 4 ล้านบาท

- การช่วยบรรเทาปัญหาน้ำนํมดินบดบังตลาดของเกษตรกรโคนม ด้วยการสนับสนุนซื้อนมสด UHT จาก โครงการส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) มูลค่าเกือบ 70 ล้านบาท

2.1.3 การเสริมสร้างพลังสามัคคี ความร่วมมือเป็นสุขให้เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2551, น. 64) เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา ด้วยการประสานงานร่วมกับหน่วยราชการในท้องถิ่นเพื่อดำเนิน “โครงการสร้างประโยชน์ให้ชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยใช้งบประมาณ 25 ล้านบาท สนับสนุนการสร้างลานกีฬา สนามกีฬา พร้อมหอกระจายเสียง หอนาฬิกา ให้แก่ชุมชนในพื้นที่

2.1.4 โครงการปลูกหญ้าแฝก ปตท. (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2549, น. 70) เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดย ปตท. ปตท.ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินปีละ 30 ล้านบาท มาตั้งแต่ปี 2546

2.2 บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG)

2.2.1 การจัดการเพื่อป้องกันการเกิดของเสีย (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), 2551, น. 32)

- ธุรกิจผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง(SCG Building Materials) ได้พัฒนาสูตรการผลิต เครื่องจักร และกระบวนการผลิต เพื่อให้ตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนด้วยเงินลงทุนกว่า 3,000 ล้านบาท

2.2.2 การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), 2551, น. 50)

- ปี 2550 SCG ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อสาธารณประโยชน์ทั้งด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 635 ล้านบาท

2.3 บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)

2.3.1 ด้านภาษาไทย การอ่านและการเขียน

จากข้อมูลทางเว็บไซต์ ของบริษัทฯ (บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน), สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2551) มีการระบุนำเงินในการลงทุน ดังนี้

- ปี 2537 จัดการประกวดคำขวัญเรื่อง “การอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมไทย” และการประกวดเรียงความเพื่อสร้างสรรค์สังคมไทย 3 เรื่อง คือ โรคเอดส์ ยาเสพติด และสิ่งแวดล้อม บริษัทฯ ได้ใช้งบประมาณสนับสนุน 186,000 บาท

- ปี 2538 ได้ร่วมกับกองอาสาภาษา สภาภาษาชาวไทย จัดการประกวดคำขวัญและเรียงความ เรื่อง “สารไอโอดีนกับคุณภาพชีวิต” โดยกิจกรรมในปีนี้ บริษัทฯ ได้ใช้งบประมาณสนับสนุน 636,000 บาท

- ปี 2539 จัดการประกวดพูดอภิปรายในหัวข้อ “การกำจัดขยะอย่างมีประสิทธิภาพในท้องถิ่นของเรา” โดยบริษัทฯ ใช้งบประมาณสนับสนุน 739,000 บาท

- ปี 2540 การจัดประกวดคำขวัญและเรื่องสั้นประกอบภาพ ในหัวข้อ “จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม” บริษัทฯ ใช้งบประมาณสนับสนุน 935,800 บาท

- ปี 2541 โครงการบรรณารักษ์ชวนอ่าน ทางบริษัทฯ ได้มอบเงินรางวัลสำหรับซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด เป็นงบทั้งสิ้น 400,000 บาท

- ปี 2543 ค่าย่นำเยาวชนรักการอ่านในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ โดยความร่วมมือระหว่างบริษัทฯ และกรมสามัญศึกษา งบดำเนินการ รวม 1,400,000 บาท

- ปี 2545 ค่าย่นำเยาวชนรักการอ่านระดับจังหวัด รวม 74 จังหวัดทั่วประเทศงบประมาณในการดำเนินงาน จังหวัดละ 15,000 บาท รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 111,000 บาท

3. การมีส่วนร่วมจากพนักงานและชุมชน

การจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเปรียบเทียบกับแต่ละองค์กร มีรายละเอียดของการมีส่วนร่วมจากพนักงานชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมดังนี้

3.1 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.) (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2549, 2551, น. 60-83)

3.1.1 การมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- โครงการการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า โดยฟื้นฟูป่าชายเลนตามโครงการวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย โดยการมีส่วนร่วมจากพนักงานและชุมชนในการสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้นฟื้นฟูป่าตามแนวพระราชดำริ

- โครงการของมูลนิธิตะวันตก อำเภอของมูลนิธิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยร่วมกับโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (BRT) ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ พร้อมส่งเสริมการจัดทำแผนแม่บทชุมชนเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

- โครงการการประกวด รางวัลลูกโลกสีเขียว โดยการมีส่วนร่วมของบุคคลชุมชน รวมทั้งเยาวชนในการประกวด

- โครงการปลูกหญ้าแฝก ปตท. ร่วมกับโครงการหลวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กลุ่ม ปตท. และชาวจังหวัดระยอง ได้จัดสร้าง**สมุนไพรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** พัฒนาเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์สมุนไพรมากกว่า 270 ชนิด และสร้างสรรคให้ เป็น **“สวนแห่งการเรียนรู้อย่างรื่นรมย์”**

- โครงการระยองเมืองสีเขียว กลุ่ม ปตท. ร่วมกับชุมชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด และเทศบาลเมืองบ้านฉาง จังหวัดระยอง จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะ ชุมชน และบริเวณโรงงานเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และช่วยลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการประกอบอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยอง

- โครงการประกวดรางวัลลูกโลกสีเขียว โดยเน้นกิจกรรมสร้าง “ป่าในเมือง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเมือง

- โครงการของมูลนิธิตะวันตก ปตท. ร่วมกับโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (Biodiversity Research and Training Program: BRT) และการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งจากการเรียนรู้และร่วมมือของชุมชน

- โครงการจัดการทรัพยากรชีวภาพชายฝั่งทะเลถึงยอดเขา พื้นที่หาดขนอม-เขานัน ปตท. ร่วมกับโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากร

ชีวภาพแห่งประเทศไทย (BRT) เน้นการศึกษาองค์ความรู้จากการวิจัยในระบบนิเวศน์ต่าง ๆ โดยเปิดให้ชุมชนและเยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วม รวมทั้งยังสร้างจิตสำนึกของการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งให้กับเด็กและเยาวชน

- โครงการค่ายเยาวชน ปตท. อนุรักษ์ทะเลไทย ปตท. ร่วมกับโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพแห่งประเทศไทย (BRT) และเจ้าหน้าที่อนุรักษ์อุทยานแห่งชาติใต้ทะเลจุฬารัตน์ 36 โดยนำคณะครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอชนอม อำเภอสีชล และอำเภอท่าศาลา เข้าค่ายเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าของทรัพยากรท้องถิ่นและยังได้ปลูกฝังจิตสำนึกของการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลให้คงอยู่กับเยาวชนอย่างยั่งยืนต่อไป

3.1.2 การมีส่วนร่วมเพื่อสนับสนุนการศึกษา

- โครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน ที่ ปตท. สนับสนุนให้ดำเนินการพัฒนาตามแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน

- โครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์พลังงาน
- โครงการ ปตท. (5 ส) สู่วิทยาลัย
- การมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมศักยภาพชุมชนและสังคม
- โครงการ อนุรักษ์ป่า สร้างคน 84 ตำบล วิถีพอเพียง

โครงการที่ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับในการดูแลรักษาป่าอย่างต่อเนื่อง ด้วยการพัฒนาที่จิตใจของชุมชนให้รักษ์ป่าและพัฒนาตนเองได้อย่างเข้มแข็งภายใต้วิถีพอเพียง ในการฟื้นฟูป่าที่ดีที่ดูแลสิ่งแวดล้อมดูแลดิน น้ำ ป่า ด้วยการมอบรางวัลเพื่อให้เป็นกำลังใจ

- โครงการ 9 ตำบลนำร่อง ร่วมหลอมแกนงาน กับ ปตท.

โดย ปตท.ได้คัดเลือก 9 ตำบลนำร่อง ที่มีความพร้อมจากการนำเสนอของภาคีเครือข่ายและโครงการรางวัลลูกโลกสีเขียว ได้แก่ ตำบลศิลาแลง จังหวัดน่าน, ตำบลแม่ทา และตำบลแม่ทะ จังหวัดเชียงใหม่, ตำบลนาขอม และตำบลวังน้ำลัด จังหวัดนครสวรรค์, ตำบลทุ่งควายกิน จังหวัดระยอง, ตำบลท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรี, ตำบลเขาคอก จังหวัดบุรีรัมย์ และตำบลปากทอง จังหวัดชุมพร โดยมีเป้าหมายจากการถอดความหมายเศรษฐกิจพอเพียง ออกเป็นรูปธรรม นำมาเป็นแกนหลักในการดำเนินงานและทุกเป้าหมายต่างเกี่ยวข้อง หนุนเสริมกันรวม 8 เป้าหมาย

เป้าหมายที่ 1 วิเคราะห์ชุมชน

เป้าหมายที่ 2 ทักชะชุมชน

เป้าหมายที่ 3 ทวีพยากรณ์หมู่บ้าน

เป้าหมายที่ 4 พลังงานชุมชน

เป้าหมายที่ 5 สิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ 6 กองทุน

เป้าหมายที่ 7 โรงเรียน ครู และนักเรียน

เป้าหมายที่ 8 พัฒนาจิตใจ

เป้าหมายทั้ง 8 นี้จะต้องขับเคลื่อนไปด้วยความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่แวดล้อมอยู่ด้วยการมีสติ ระเบียบวินัยและบริหารความอยากของตนเองได้ และการพึ่งตนเองเป็นหัวใจสำคัญ

- โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก

ปตท. ยังได้จัดทำโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อสนองพระราชดำริในการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ การปลูก การส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายชุมชนปลูกและใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ จัดให้มีการประกวด “การพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” แบ่งการประกวดออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทการปลูก ประเภทส่งเสริมการปลูก และประเภทการออกแบบผลิตภัณฑ์และ/หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่จากใบหญ้าแฝก

3.2 บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG)

SCG ได้ให้มูลนิธิซิเมนต์ไทย จัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีพนักงาน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม (มูลนิธิซิเมนต์ไทย, 2551, น. 42-61) ดังนี้

3.2.1 การมีส่วนร่วมเพื่อการสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมแก่เด็กและเยาวชน

- โครงการเยาวชนผู้ประกอบการทางสังคมรุ่นใหม่

โดยการคัดเลือกให้เยาวชนที่มีความคิดสร้างสรรค์ และต้องการดำเนินโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรม 8 โครงการด้วยกัน ได้แก่

1. โครงการกระจกสะท้อนเงา ละครสะท้อนสังคม
2. โครงการเก็บกู้ระเบิดในอนาคต เล่านิทานสัจธรรมเรื่องข้างใหญ่กับ

มดน้อย

3. โครงการเยาวชนยุคใหม่สานสายใยวัฒนธรรม
 4. โครงการพัฒนาเครือข่ายการทำงานด้านเอดส์ในเด็กและเยาวชน
 อำเภอสันกำแพง

5. โครงการสหกรณ์ความคิด
6. โครงการนักสืบป่าช้า
7. โครงการบัณฑิตสำนึกรักบ้านเกิด
8. โครงการเครือข่ายเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

- โครงการเยาวชนผู้ประกอบการทางสังคม

โดยได้ดำเนินการ ได้คัดเลือกแกนนำเยาวชนอายุระหว่าง 18-30 ปี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสังคมและมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานด้านนี้อย่างต่อเนื่อง เข้าอบรมกระบวนการเรียนรู้ในพื้นที่จริงพร้อมสรุปประสบการณ์และนำความรู้ที่ได้รับมาแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างกัน หลังจากเยาวชนได้ลงพื้นที่ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของสังคม ผ่านการอบรมเพื่อพัฒนากระบวนการและเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบริหารจัดการโครงการด้านสังคมเรียบร้อยแล้ว ในระยะนี้เยาวชนจะได้คิดและพัฒนาโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณจากมูลนิธิซีเมนต์ไทย ซึ่งเยาวชนได้ลงมือทำกิจกรรม ตามแผนงานต่าง ๆ ที่วางไว้ ได้แก่

1. โครงการสะพานชีวิต
2. โครงการเพาะคนเพื่อเพาะกล้า
3. โครงการชุมชนนักกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อสังคม
4. โครงการห้องเรียนชุมชน

- โครงการสร้างเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ลุ่มน้ำลำพระเพลิง)

โดยให้ตัวแทนครูจากโรงเรียน 10 แห่ง และสมาชิกชุมชนรอบลุ่มน้ำลำพระเพลิง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จัดทำโครงการสร้างเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ลุ่มน้ำลำพระเพลิง) โดยนำเยาวชนมาเข้าค่ายเป็นระยะ ๆ รวมถึงมอบหมายให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 10 โรงเรียน ถอดประสบการณ์จากกิจกรรมจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับนักเรียนมีความรู้และเข้าใจถึงพื้นฐานความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่น บทบาทและความสัมพันธ์ของชุมชนกับทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นประโยชน์อย่างลึกซึ้ง จนนักเรียนเกิด

ความรู้สึกหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาในท้องถิ่นตนเอง เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปยังอื่น

3.2.2 การมีส่วนร่วมเพื่อสาธารณประโยชน์

- โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ

โดยได้ส่งพนักงาน SCG สำนักงานใกล้เคียงพื้นที่ประสบภัยไปช่วยต่อโลงศพ นอกจากนี้ยัง สร้างอาคารอเนกประสงค์ 2 แห่งสำหรับใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดพังงา เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

- โครงการปันโอกาส วาดอนาคต

มูลนิธิซิเมนต์ไทยเปิดโอกาสให้พนักงานรวมกลุ่มกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปเสนอโครงการ อันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยมีมูลนิธิซิเมนต์ไทยเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย สำหรับหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการนั้นจะพิจารณาคัดเลือกจากโครงการที่พนักงานเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยตนเองอย่างแท้จริง และหากโครงการมีแนวคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ รวมถึงได้รับความร่วมมือจากชุมชนจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

- โครงการก่อสร้างอาคารเรียน

มูลนิธิซิเมนต์ไทยได้ร่วมมือกับชมรมอาสาพัฒนา สภากาชาดกรมพนักงานเครือซิเมนต์ไทย คัดเลือกโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่อยู่ในสังกัดของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 250 คนขึ้นไป เป็นโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารขาดแคลนอาคารเรียน และไม่ได้งบประมาณสนับสนุนในการก่อสร้างอาคารเรียน

3.3 บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)

บริษัทฯ ได้จัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีพนักงาน ชุมชน บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม (บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน), สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2551) ดังนี้

3.3.1 การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาด้านภาษาไทยของเยาวชน

- โครงการภาษาไทยเพื่อการสร้างสรรค์และโครงการส่งเสริมการอ่าน โดยได้ดำเนินการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนไทยได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย และเกิดความตื่นตัวเพื่อการพัฒนาตนเองจากการอ่าน ทั้งยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองได้อีกทางหนึ่ง

- โครงการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล เซเว่นบุ๊คอวอร์ดส์ (7 Book Awards) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเขียนวรรณกรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีกำลังใจในการผลิตวรรณกรรมที่ดีมีคุณภาพ

- **โครงการกล่าววรรณกรรม** โดยร่วมกับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย จัดโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนไทยเป็นนักเขียนที่ดีมีคุณภาพในอนาคต

- **โครงการค่ายการ์ตูน 7-11 ถอดรหัสนักวาดการ์ตูนในฝัน** โดยร่วมกับสมาคมการ์ตูนไทย จัดโครงการเพื่อพัฒนาเทคนิคการวาดการ์ตูน และเสริมสร้างแนวคิดในการสร้างสรรค์งานการ์ตูนที่ดีแก่เยาวชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างบุคลากรด้านการ์ตูนให้มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

3.3.2 การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาด้านศาสนา

- โครงการพัฒนาครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา

เป็นโครงการธรรมศึกษา โดย ร่วมกับกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ จัดโครงการนี้ขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา เกิดแรงจูงใจและเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอน มีความเข้าใจในหลักธรรมที่บรรจุไว้ในหลักสูตรมีโอกาสปฏิบัติธรรมฝึกสมาธิเพื่อพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา แก่ครูผู้สอนนำไปสอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลไปยังนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนาได้ดียิ่งขึ้น

3.3.3 การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา

- **โครงการเผยแพร่หมากล้อม** เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางสติปัญญาของผู้เล่น ให้มีการคิดอย่างเป็นระบบ พร้อม ๆ กับปลูกฝังแนวคิดด้านคุณธรรมและจริยธรรม คือ มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และมีแนวคิดด้านการจัดการและการวางแผนในการเล่น อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

3.3.4 การมีส่วนร่วมเพื่อสิ่งแวดล้อม

- **โครงการประดิษฐ์ศิลป์** โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัด “โครงการประกวดประดิษฐ์ศิลป์” ในงานวันเด็กแห่งชาติทุกปี เพื่อรณรงค์ให้เด็ก เยาวชนและผู้ปกครองเห็นความสำคัญและคุณค่าของการนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ มีโอกาสแสดงความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและเสริมสร้างความผูกพันในครอบครัว

3.3.5 การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาด้านการศึกษา

- **โครงการทวิภาคี** เป็นโครงการที่บริษัทฯ ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้การสนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรด้านการค้าปลีกที่ทันสมัย **เป็นการพัฒนารูปแบบการศึกษาอีกแขนงหนึ่ง** โดยเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ใช้เวลาฝึกปฏิบัติในร้านเซเว่นอีเลฟเว่น สาขาใกล้บ้านหรือสถานศึกษา 4 วัน และเรียนวิชาพื้นฐาน ในสถานศึกษา 2 วัน ต่อสัปดาห์

อีกทั้ง บริษัทฯ ยังให้การสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ และเพื่อเป็นการต่อยอดของโครงการทวิภาคี บริษัทฯ ได้เปิดโอกาสให้เด็กที่จบการศึกษาเข้าทำงานกับบริษัทฯ และมีแผนการเติบโตทางสายงานอย่างชัดเจน

4. ผลที่ได้รับ

องค์กรเปรียบเทียบกับแต่ละองค์กร ได้รับผลจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถสรุป ได้ดังนี้

4.1 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.)

ผลที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของ ปตท. คือ การได้รับรางวัลจากการดำเนินกิจกรรม ดังกล่าว ซึ่งเป็นรางวัลที่มักจะได้รับในแต่ละปี ซึ่งในทศวรรษนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอจากข้อมูลทีระบุในครั้งล่าสุด คือ ปี 2550-2551 ซึ่งมีรายละเอียด (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2551, น. 84-85) ดังนี้

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ปี 2551

- รางวัล CSR Award ปี 2551 จากนิตยสาร Boss Request ในฐานะที่ดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและมีส่วนสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

ปี 2550

- รางวัล Best Corporate Governance อันดับ 1 ของประเทศไทย และอันดับ 2 ของเอเชีย จากนิตยสาร Euromoney

- Recognition Awards 2007, The BEST of Asia ได้รับการประกาศยกย่องผลงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี จากนิตยสาร Corporate Governance Asia

- รางวัลคณะกรรมการแห่งปีดีเลิศ ประจำปี 2549/50 และรางวัลประกาศเกียรติคุณพิเศษสำหรับคณะกรรมการบริษัทที่มีผลงานดีเด่นต่อเนื่อง จากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยฯ

- Thailand Corporate Excellence Awards 2006 ได้รับรางวัลดีเด่น 3 ประเภท คือ รางวัลการให้ความสำคัญต่อการประหยัดพลังงาน, รางวัลความเป็นเลิศด้านการบริการการเงินและรางวัลความมีวิสัยทัศน์ของผู้นำ จากสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยและสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- รางวัลรัฐวิสาหกิจดีเด่น ประจำปี 2550 ได้รับรางวัล 3 ประเภท คือ การดำเนินงานเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่นการบริหารจัดการองค์กรดีเด่น และผลการดำเนินงานดีเด่น จากกระทรวงการคลัง

- รางวัลรองชนะเลิศ ประเภทธุรกิจขนาดใหญ่ การประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

- รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) ประจำปี 2549 จาก คณะกรรมการรางวัลคุณภาพแห่งชาติ เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2550 โรงแยกก๊าซธรรมชาติ ระยอง

- รางวัลสถานประกอบการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระดับประเทศ จากกระทรวงแรงงาน เนื่องในงานสัปดาห์ความปลอดภัยแห่งชาติ ประจำปี 2550 ทั้งหมด 25 สถานประกอบการ เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2550

คลังปิโตรเลียมสุราษฎร์ธานี (ได้รับ 11 ปีติดต่อกัน)

คลังปิโตรเลียมสงขลา (ได้รับทั้งหมด 11 ปี)

คลังปิโตรเลียมลำปาง (ได้รับ 8 ปีติดต่อกัน)

คลังปิโตรเลียมนครสวรรค์ คลังน้ำมันพิษณุโลก (ได้รับ 7 ปีติดต่อกัน)

คลังน้ำมันเชียงใหม่ คลังน้ำมันภูเก็ต คลังน้ำมันปากพนัง คลังน้ำมันลำลูกกา

ศูนย์ปฏิบัติการระบบท่อชลบุรี (ได้รับ 6 ปีติดต่อกัน)

คลังน้ำมันพระโขนง คลังน้ำมันอุดรธานี ส่วนปฏิบัติการระบบท่อเขต 4 (จ.ขอนแก่น)

ส่วนปฏิบัติการระบบท่อเขต 5 (จ.ราชบุรี) (ได้รับ 5 ปีติดต่อกัน)

คลังน้ำมันเด่นชัย (ได้รับทั้งหมด 5 ปี)

คลังปิโตรเลียมขอนแก่น คลังน้ำมันอุบลราชธานี (ได้รับ 4 ปีติดต่อกัน)

คลังน้ำมันศรีราชา คลังก๊าซเขาบ่อยา คลังก๊าซบ้านโรงโป๊ะ ส่วนปฏิบัติการระบบท่อเขต 2 (จ.พระนครศรีอยุธยา) (ได้รับ 3 ปีติดต่อกัน)

คลังปิโตรเลียมบางจาก โรงแยกก๊าซธรรมชาติชนอม จ.นครศรีธรรมราช

ส่วนปฏิบัติการระบบท่อเขต 3 (จ.ระยอง) (ได้รับ 2 ปีติดต่อกัน)

- รางวัล EIA Monitoring Awards 2007 จาก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมีการจัดการสภาพแวดล้อมดีเด่น เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2550 โรงแยกก๊าซธรรมชาติชนอม

- รางวัลกลุ่มคิวซี (Quality) ยอดเยี่ยม จากการนำเสนอผลงานในงานมหกรรมคิวซีรัฐวิสาหกิจแห่งประเทศไทย และเป็นตัวแทนประเทศไทยเข้าร่วมเสนอผลงานในการประชุมวิชาการมหกรรมคุณภาพ 2 งาน ได้แก่- “The 13th Asia Pacific Quality Organization International Conference & The 6th Shanghai International Symposium on Quality” ณ กรุงเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน กลุ่มสวัสดิ์ จากโรงแยกก๊าซธรรมชาติระยอง

4.2 บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG)

ผลที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของ SCG คือ การได้รับรางวัลจากการดำเนินกิจกรรม ดังกล่าว ซึ่งเป็นรางวัลที่มักจะได้รับในแต่ละปี ซึ่งในที่นี้ ผู้ศึกษาขอเสนอจากข้อมูลทีระบุในครั้งล่าสุด คือ ปี 2550-2551 ซึ่งมีรายละเอียด (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), 2551, น. 56-59) ดังนี้

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ปี 2551

- ได้รับการจัดอันดับการเปิดเผยข้อมูลด้าน CSR ของบริษัทในทวีปเอเชียเป็นครั้งแรก ให้เป็นผู้นำด้านการเปิดเผยข้อมูล CSR เป็นอันดับ 1 ของไทย และอันดับ 6 ของ Asia

ปี 2550

- รางวัลชนะเลิศถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประเภทธุรกิจขนาดใหญ่จากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- Silver Class, Outstanding Sustainability Result in the Sector Building Materials & Fixtures จาก SAM Corporate Sustainability Assessment 2008

- รางวัลบริษัทดีเยี่ยมอันดับ 1 ของไทยด้านการบริหารจัดการด้านการดำเนินธุรกิจด้วยหลักบรรษัทภิบาล ด้านนโยบายการจ่ายเงินปันผล และด้านการมีผู้บริหารการเงินดีเยี่ยมจากนิตยสาร Finance Asia

- Thailand Corporate Excellence Awards ประเภทความเป็นเลิศของการบริหารจัดการธุรกิจโดยรวม การให้ความสำคัญต่อสังคมและ/หรือสิ่งแวดล้อม การให้ความสำคัญต่อคุณภาพของสินค้าและ/หรือบริการ การให้ความสำคัญต่อการจัดการทรัพยากร

บุคคล และการให้ความสำคัญต่อการสร้างนวัตกรรมและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ จากสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยและสตินท์

- รางวัลบริษัทจดทะเบียนยอดเยี่ยมด้านการดูแลผู้ถือหุ้น (Shareholders' Award) จากศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
- รางวัลสถานประกอบการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน จากกระทรวงแรงงาน
- รางวัลสถานประกอบการที่ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมีการจัดการสภาพแวดล้อมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- รางวัลธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม จากการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- รางวัลดีเด่นด้านการอนุรักษ์พลังงาน ประเภทโรงงาน จากกระทรวงพลังงาน
- รางวัลสถานประกอบการดีเด่นด้านแรงงานสัมพันธ์ จากกระทรวงแรงงาน
- รางวัลสถานประกอบการที่ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมีการจัดการสภาพแวดล้อมดีเด่น ประเภทเหมืองแร่จากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2007 Award for TPM Excellence, First Category จาก Japan Institute of Plant Maintenance (JIPM)

4.3 บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)

ผลที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของ ซีพี ออลล์ คือ การได้รับรางวัล (บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน), สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2551) ดังนี้

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

- รางวัลรองชนะเลิศด้านนวัตกรรมแห่งชาติด้านสังคม ให้แก่ผลงาน “นวัตกรรมการเรียนรู้จากภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง” ของโรงเรียนและศูนย์การศึกษาปัญญาภิวัฒน์ ที่ก่อตั้งขึ้นโดย บริษัท ซีพี ออลล์ ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็น การศึกษาระบบทวิภาคีที่เน้นการเรียนควบคู่ไปกับการทำงานในสถานประกอบการด้านวิชาชีพ การค้าปลีก ซึ่งช่วยให้ผู้ที่จบการศึกษาสามารถทำงานได้ทันทีตรงตามความต้องการของสถานประกอบการต่าง ๆ

- รางวัลโรงเรียนรักการอ่านยอดเยี่ยม” ปัจจุบันมีโรงเรียนที่ได้รับรางวัลนี้รวม 7 แห่ง จาก “โครงการโรงเรียนรักการอ่านยอดเยี่ยม”ที่บริษัทได้ประสานความร่วมมือกับสำนัก

การศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อกระตุ้นและปลูกฝังให้นักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีนิสัยรักการอ่าน ใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การวางแผนในอนาคต

จากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ตามแนวทางที่กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม อุดมการณ์ การกำกับดูแลกิจการขององค์กรเปรียบเทียบกับแต่ละองค์กร เพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการใด ๆ เมื่อได้ดำเนินการไปแล้วนั้น ย่อมต้องมีการวางแผนการดำเนินการลำดับต่อไปในอนาคต ซึ่งองค์กรเปรียบเทียบทั้ง 3 องค์กร ได้มีการระบุการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

5.1 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.)

ปตท. ได้มีการดำเนินกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคมต่าง ๆ มากมาย ดังที่กล่าวข้างต้นแล้วนั้น โดย ปัจจุบันได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เพื่อให้เป็นไปตามหลักการดำเนินธุรกิจที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังได้ระบุแผนการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในอนาคตเพิ่มเติม ดังนี้

5.1.1 การจัดหาพัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

โดยมีแผนที่จะขยายผลการจัดหาพัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้เพิ่มมากขึ้น ทั้งในประเภทของสินค้าและงบประมาณการจัดซื้อ รวมทั้งมีการผลักดันให้แต่ละหน่วยงานนำหลักเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม ไปพิจารณากำหนดเป็นส่วนหนึ่งในข้อกำหนดการจัดหาพัสดุที่หน่วยงานดำเนินการจัดหาเอง เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้พัสดุที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2551, น. 41)

5.1.2 การจัดการก๊าซเรือนกระจกและปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โดยการดำเนินการศึกษาปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมกระบวนการทำงานโดยตรงในภาพรวมของกลุ่ม ปตท. เพื่อนำมาวางแผน กำหนดนโยบายกลยุทธ์ในการควบคุมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2551, น. 43)

5.2 บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG)

5.2.1 การดำเนินงานที่สำคัญเพื่อบริหารจัดการของเสียและวัสดุเหลือใช้

ธุรกิจกระดาษ (SCG Paper) (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), 2551, น. 32) ได้วางแผนการบริหารจัดการของเสียและวัสดุเหลือใช้ในอนาคตโดยคาดว่าจะสามารถจัดการของเสียไม่อันตรายทั้งหมดเหล่านี้ โดยไม่นำไปฝังกลบได้ภายในปี 2552

5.2.2 การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก

ธุรกิจซีเมนต์ (SCG Cement) (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), 2551, น. 32) ได้จัดให้มีการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง (Verify) ข้อมูลการคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยหน่วยงานภายนอก เพื่อความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล ซึ่งได้ดำเนินการ Verify ไปแล้วในปีที่ผ่านมา และธุรกิจอื่นๆ มีแผนที่จะ Verify ในปีต่อไป คือ 2551

5.2.3 โครงการ SCG รักษาป่าตามแนวพระราชดำริ

SCG (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), 2551, น. 52-53) มีเป้าหมายที่จะสร้างฝายชะลอน้ำจำนวน 10,000 ฝาย ภายในปี 2552 เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการสานต่อแนวพระราชดำรินด้านการอนุรักษ์น้ำ เพื่อแก้ปัญหา น้ำขาด น้ำเกิน น้ำเสียและบรรเทาภาวะโลกร้อน

5.2.4 โครงการพัฒนาหลักสูตรในการเผยแพร่ความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), 2551, น. 48) โดยร่วมกับสำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ผลักดัน “โครงการพัฒนาหลักสูตรในการเผยแพร่ความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม” ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานราชการ สถานประกอบการ รวมทั้ง NGO ต่าง ๆ เพื่อรองรับการยกย่อง ISO 26000 ที่คาดว่าจะนำมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในปี 2552

ทั้งนี้ SCG มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อมในทุก ๆ ที่ ที่ SCG เข้าไปดำเนินธุรกิจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นหนึ่งในวิสัยทัศน์ที่ SCG กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลมาจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในอนาคต ดังนั้นในการวางแผนเพื่อการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องให้มีภาคีเครือข่ายที่มากขึ้นและเข้มแข็งขึ้น และต้องพัฒนาการดำเนินการความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดำเนินการอยู่แล้วให้สามารถดำเนินการดียิ่งขึ้นไป อย่างถูกต้อง ต่อเนื่องและยั่งยืน

5.3 บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)

5.3.4 โครงการทวิภาคี

บริษัทฯ มีการวางแผนการดำเนินการ โครงการขยายสาขาและปรับปรุงร้าน 7-Eleven ตามแผนการดำเนินงานประจำปี ซึ่งคาดว่าจะเปิดร้าน 7-Eleven เพิ่มขึ้นอีก 400-450 สาขา (บริษัท ซีพีออลล์, 2551, น. 90) เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่แหล่งชุมชนทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด ซึ่งจะเป็นทั้งร้านในทำเลปกติและร้านในสถานีบริการน้ำมัน ทั้งนี้ เพื่อให้มีบุคลากรเพียงพออย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินตามร้านสาขาต่าง ๆ จึงต้องวางแผนการดำเนินงานขายและปรับปรุงโครงการทวิภาคี ร่วมด้วย เพื่อเพิ่มจำนวนบุคลากรทำงานในร้าน 7-Eleven ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพด้วยความตระหนักในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ที่สอดคล้องต่อ วิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ ขององค์กร อยู่เสมอ ดังนี้ บริษัทฯ ย่อมต้องพัฒนาการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่เสมอ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ของพนักงานชุมชนและสังคม ต่อไป